

หลักสูตรการทำผ้ามัดย้อม จำนวน 5 ชั่วโมง

หลักสูตรที่สอดคล้องกับอาชีพทั่วไป

ความเป็นมา

โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 9 การเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะและความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้านตามความถนัดของ ตน การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชน สังคม หรือเพื่อ ประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับแผน ระดับต่างๆ ในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการฯ ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ภายใต้แนวคิด “สกร. Learn to Earn สร้างงาน สร้างรายได้ ส่งเสริมการเรียนรู้” ซึ่ง มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและฝึก ทักษะอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง

จากการสำรวจข้อมูลประชาชนในพื้นที่พบว่า การประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ การเกษตร รองลงมาคือรับจ้าง และมีกลุ่มแม่บ้าน ซึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ และด้วยสถานการณ์สภาวะเศรษฐกิจ ตกต่ำ ส่งผลให้ ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอกับในปัจจุบัน ต้องการประกอบอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้เสริม ให้กับคนในชุมชน มี ช่องทางในการประกอบอาชีพ มีแนวทางในการรวมกลุ่มอาชีพ และพัฒนาอาชีพโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิด ประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

งานฝีมือถือเป็นชิ้นงานที่สะท้อนภูมิปัญญา วิถีชีวิต ความคิดสร้างสรรค์และความประณีตของคนไทย ผ่าน กระบวนการผลิตที่พิถีพิถัน รูปลักษณ์สวยงาม การทำผ้ามัดย้อมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งด้านลวดลาย วิธีการทำ และแบบสีต่างๆ สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย สร้างรายได้ และต่อยอดเป็นอาชีพในกลุ่ม พาณิชยกรรมและบริการได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร จึงได้จัดทำหลักสูตรการทำผ้ามัดย้อมเพื่อ ส่งเสริม สนับสนุน กลุ่มเป้าหมาย ให้ได้มีโอกาสในการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ ตามความชอบและวัตถุดิบหาง่าย เพื่อที่จะได้นำ ความรู้ไป ประกอบอาชีพ ช่วยเหลือครอบครัว และเป็นการลดปัญหาการว่างงาน เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายมีทักษะและ สร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชนต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ 5 ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปะวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตและด้านทรัพยากรมนุษย์
4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
5. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมี คุณธรรม จริยธรรม
3. มีเจตคติในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

วันที่ 19 มิถุนายน 2569

จำนวน 5 ชั่วโมง

- ทฤษฎี 1 ชั่วโมง

- ปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการทำผ้ามัดย้อม จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้า	1.1 บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อมได้	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ใน	10 นาที	10 นาที
	1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อมได้	1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม	1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ	10 นาที	
	1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อมได้	1.3 แหล่งเรียนรู้	1.3 ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	10 นาที	
	1.4 บอกทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อมได้	1.4 ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม	1.4 กำหนดทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมีความเป็นไปได้ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิภาค และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ชุมชน	10 นาที	

<p>2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม</p>	<p>2.1 บอกประวัติของการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>2.2 บอกอุปกรณ์ในการทำผ้ามัดย้อม</p>	<p>2.1 ประวัติของการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>2.2 อุปกรณ์ในการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>1.ผ้าที่ต้องการย้อม: ต้องเป็นเส้นใยธรรมชาติ100% เช่น ผ้าคอตตอน (Cotton),ผ้าสาหลู หรือ ผ้าเรยอน (สี จะติดดีมาก)</p> <p>2.สีย้อมผ้า ชนิดเย็น(Reactive Dye): มีขาย แบบผงหรือ แบบขวด สำเร็จรูป</p> <p>3.โซดาแอส (Soda Ash): สำหรับแช่ผ้า เพื่อช่วยให้สี เกาะติดทน นาน (สำคัญ มาก)</p> <p>4.ขวด พลาสติก ปลายแหลม: สำหรับ หยอดสี</p> <p>5.ยางวงหรือ เชือกฟาง: สำหรับมัดลาย</p> <p>6.ถุงมือยาง และผ้ากันเปื้อน: ป้องกันสีติด มือและ เสื้อผ้า</p> <p>7. ถุงพลาสติกหรือ พลาสติก แรป: สำหรับ หมักผ้า</p> <p>8.อุปกรณ์ ช่วยสร้าง ลาย: ลูกแก้ว , ตะเกียบ, หนั่งยาง, คลิปหนีบ</p>	<p>2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประวัติของการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>2.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารของอุปกรณ์ในการทำผ้ามัดย้อม</p>	<p>20 นาที</p> <p>20 นาที</p>	<p>2.20 ชม</p>
--	--	--	--	-------------------------------	----------------

		<p>กระดาษ, ไม้ ไอติม</p> <p>2.2 ขั้นตอนการ ทำผ้ามัดย้อม</p> <p>ขั้นตอนการ เตรียมผ้า</p> <p>(Pretreatment)</p> <p>1.ซักผ้า: นำ ผ้าไปซักเพื่อ ล้างสารเคลือบขาว หรือแป้ง ออกก่อน (ไม่ต้องใส่ น้ำยาปรับผ้า นุ่ม) บิดพอหมาด</p> <p>2.แช่โซดา แอช: ผสม โซดาแอชกับ น้ำสะอาด (สัดส่วน ประมาณ 1- 2 ช้อนโต๊ะ ต่อน้ำ 1 ลิตร) แช่ผ้าทิ้งไว้ 15- 20 นาที เพื่อเปิดเกล็ดเส้นใยให้รับสีได้ดี 3.บิดหมาด: บิดผ้าให้ หมาดที่สุด เท่าที่จะทำได้ก่อนนำไป มัดลาย</p> <p>ขั้นตอนการ มัดลายแบบ ต่างๆ</p> <p>แบบที่ 1: ใช้ ลูกแก้ว (ลาย วงกลม/ลายจุด)</p> <p>1.วาง ลูกแก้วลงใต้ ผ้าตรงจุดที่ต้องการ แล้วรวบผ้า ขึ้นมาหุ้มลูกแก้วไว้</p> <p>2.ใช้ยางรัดที่ ฐานลูกแก้ว ให้แน่น</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>3.ผลลัพธ์: จะได้ลาย วงกลม กระจาย ตัว เหมือน ดอกไม้หรือ ดวงดาว แบบที่</p> <p>2: ใช้ ตะเกียบ (ลายก้นหอย - Spiral)</p> <p>1.วาง ตะเกียบลง ตรงกลางผ้า แล้วใช้ ตะเกียบคืบ ผ้าไว้</p> <p>2.หมุน ตะเกียบเป็น วงกลมให้ผ้า พัน รอบ ตะเกียบจนเป็นก้อน กลมเหมือน เลข 8 หรือ ขนมปิ้งหอย ทาก</p> <p>3.ใช้ยางรัด เป็นแนวรัศมี (เหมือนแบ่ง ชั้นพิซซ่า) ประมาณ 3- 4 เส้น</p> <p>ผลลัพธ์: ลาย ก้นหอยวน ออกจากจุด ศูนย์กลาง</p> <p>แบบที่ 3: แบบพับแล้ว หนีบ (ลาย ตาราง/ลาย เรขาคณิต)</p> <p>1.พับผ้า แบบพับ (ทบ ไปมา) จน เป็นเส้นยาว พับทบ กลับไปมาอีก ครั้ง จนเป็น สี่เหลี่ยมหรือ สามเหลี่ยม</p> <p>2.ใช้ตะเกียบ หรือไม้ไอติม ประกบด้าน นอกแล้วรัด ยางให้แน่น ผลลัพธ์: ลาย ตารางที่ดู เป็นระเบียบ และคมชัด</p> <p>ขั้นตอนการย้อมและการ หมัก</p>		
--	--	--	--	--

		<p>1.ผสมสี: ละลายผงสี ในน้ำอุ่น (แต่ ไม่ ร้อนจัด) ใส่ขวดบีบ เขย่าให้ ละลาย</p> <p>2.หยอดสี: นำผ้าที่มัดไว้ มาวางบน ตะแกรง (เพื่อไม่ให้สีที่ ไหลออกมา เลอะใต้ผ้า) แล้วหยอดสี ลงในแต่ละ ช่องตาม จินตนาการ หยอดให้สี ซึมลึกไปถึง ข้างใน</p> <p>3.หมักผ้า: นำผ้าที่ใส่สี เสร็จแล้ว ใส่ ใน ถุงพลาสติก มัดปากถุงให้ แน่นเพื่อ รักษา ความชื้น ทิ้ง ไว้อย่างน้อย 6-24 ชั่วโมง (ยิ่ง นานสียิ่งสด)</p> <p>4.ล้างผ้า: แกะยางออก ล้างด้วยน้ำ สะอาดหลายๆ ครั้ง จนน้ำใส แล้วจึงนำไป ซักด้วยน้ำยา ซักผ้าอ่อนๆ ตากในที่ร่ม แล่กลับ เพิ่มเติม</p> <p>1.ถ้าอยาก ให้สีพาสเทล: ให้ผสมน้ำ เยอะหน่อย เพื่อให้สีเจือจาง</p> <p>2.การเลือก สี: ควรเลือก สีที่อยู่ใกล้ กันบนวงล้อ สี (เช่น น้ำ เงิน-เขียว) มาหยอดใกล้ กัน เพื่อเวลา สีผสมกันจะ ได้สีที่สวยงามไม่เน่าหรือกลายเป็นสี น้ำตาล</p> <p>3.เกลือช่วย ได้: ใน ขั้นตอนผสม สี การ</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>ใส่ เกลือแกงลง ไปเล็กน้อยจะช่วยให้สี สดขึ้น</p> <p>2.3แพ็คเกจ บรรจุภัณฑ์ ที่เหมาะสม กับผลิตภัณฑ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้อง สามารถที่จะ ปกป้อง ลิติภัณฑ์ สินค้าได้ 2. ต้องคง คุณภาพและ สามารถที่ จะต้องยืด อายุของ ผลิตภัณฑ์ให้ ได้ 3.จะต้อง บอก รายละเอียด ต่างๆ 4.จะต้องมี ความสะดวก ต่อการขนส่ง สินค้า 5.ต้องแสดง เอกลักษณ์ของสินค้าให้ ได้ มากที่สุด <p>2.4 การ เลือกบรรจุ ภัณฑ์ การ ออกแบบ บรรจุภัณฑ์ - บรรจุลงถุง สีเหลี่ยม ขนาดพอดี กับผ้าให้ดู สวยงาม</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>3. การบริหารจัดการ ในการประกอบอาชีพ การทำผ้ามัดย้อม</p>	<p>3.1 สามารถสำรวจและ ศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ ของแหล่ง ทรัพยากรได้</p> <p>3.2 สามารถกำหนด และควบคุมคุณภาพ ผลผลิตที่ต้องการได้</p> <p>3.3 สามารถลดต้นทุน การผลิตแต่คุณภาพคง เดิมได้</p> <p>3.4 สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยความ เสี่ยงและการจัดการ ความเสี่ยงได้</p> <p>3.5 สามารถศึกษา ข้อมูลการตลาด วิเคราะห์ความต้องการ ของตลาดในชุมชนได้</p> <p>3.6 สามารถกำหนด ทิศทางเป้าหมาย กล ยุทธ์ และแผนการ จัดการตลาดได้</p>	<p>3.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ ของแหล่งทรัพยากร</p> <p>3.2 การกำหนดและควบคุม</p> <p>3.3 การลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพ คงเดิม</p> <p>3.4 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความ เสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง</p> <p>3.5 การศึกษาข้อมูลการตลาด วิเคราะห์ความต้องการของตลาดใน ชุมชน</p> <p>3.6 กำหนดทิศทางเป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาด</p>	<p>3.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ของแหล่ง ทรัพยากร</p> <p>3.2 การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ</p> <p>3.3 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม</p> <p>3.4 ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>3.5 ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการ ของตลาดในชุมชน</p> <p>3.6 การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการ จัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการขายเห็ดนางฟ้า</p>	<p>10 นาที</p>
				<p>20 นาที</p>

	3.7 สามารถคิดต้นทุนการผลิตการกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้าได้	3.7 การคิดต้นทุนการผลิตการกำหนดราคาขายการส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้าคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ	3.7 ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า		
4. โครงการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อมและการขาย	4.1 เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ 4.2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการได้	4.1 การเขียนโครงการประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง 4.2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการ	4.1 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการประกอบอาชีพ 4.2 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเองและตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ และการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	10 นาที 10 นาที	10 นาที 10 นาที

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้การทำผ้ามัดย้อม
2. แหล่งเรียนรู้/ อินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่างๆ
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
4. พบกลุ่มการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับ

ตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ

1.โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนวิชาการทำผ้ามัดย้อม

2.ความสอดคล้องกับนโยบาย

จุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้จริง และการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน

๒.๑ ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีพให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ และความต้องการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

๒.๒ ส่งเสริมแนวทาง “Learn to Earn” ควบคู่กับการ Upskill / Reskill / Newskill เพื่อให้ผู้เรียนสร้างรายได้ทั้งในระหว่างเรียนและหลังจบการศึกษา

๒.๓ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างโอกาสทางธุรกิจในชุมชน และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม

๒.๔ พัฒนาทักษะและอาชีพใหม่ให้กลุ่มวัยเกษียณ เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย สามารถสร้างรายได้ พึ่งพาตนเองได้ และลดภาระพึ่งพิงทางสังคม

3.หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน (หลักสูตรฝึกอาชีพ 3-9 ชม.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนต้องเผชิญกับปัญหาด้านรายได้และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมอาชีพด้านอาหารและขนมไทยพื้นถิ่นจึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างรายได้เสริมและพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง สามารถพัฒนาเป็นอาชีพเพื่อการจำหน่ายได้ จากการสำรวจข้อมูลประชาชนในพื้นที่พบว่า การประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ การเกษตร รองลงมาคือรับจ้าง และมีกลุ่มแม่บ้าน ซึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ และด้วยสถานการณ์สภาวะ เศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอกับในปัจจุบัน ต้องการประกอบอาชีพเสริม เพื่อสร้าง รายได้เสริมให้กับคนในชุมชน มีช่องทางในการประกอบอาชีพ มีแนวทางในการรวมกลุ่มอาชีพ และพัฒนา อาชีพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ งานฝีมือถือเป็นชิ้นงานที่สะท้อนภูมิปัญญา วิถีชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ และความประณีตของคน ไทย ผ่านกระบวนการผลิตที่พิถีพิถัน รูปลักษณะสวยงาม การทำผ้ามัดย้อมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งด้าน ลวดลาย วิธีการทำ และแบบสีต่างๆ สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย สร้างรายได้ และต่อยอดเป็นอาชีพในกลุ่มพาณิชย์กรรมและบริการได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพิจิตร จึงได้จัดทำหลักสูตรการทำผ้ามัดย้อมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน กลุ่มเป้าหมาย ให้ได้มีโอกาสในการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ ตามความชอบและวัตถุดิบหาง่าย เพื่อที่จะได้นำความรู้ไป ประกอบอาชีพ ช่วยเหลือครอบครัว และเป็นการลดปัญหาการว่างงาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะและ สร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชนต่อไป

4.วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อส่งเสริมการมีอาชีพ ให้กับผู้สนใจที่ต้องการเข้าสู่อาชีพใหม่เพิ่มโอกาสหรือพัฒนาต่อยอด อาชีพเดิม

4.2 เพื่อให้ประชาชนทั่วไป ได้เรียนรู้วิธีการทำ และฝึกปฏิบัติการทำผ้ามัดย้อม สามารถพัฒนาตนเอง ให้มีทักษะด้านอาชีพได้

4.3 เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนให้เกิดช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า

5.เป้าหมาย ประชาชน ตำบลรังนก

6.วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
หลักสูตรการทำ ผ้ามัดย้อม	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และ เข้าใจขั้นตอนอย่างถูกวิธี 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถลงมือ ปฏิบัติได้จริง 3. เพื่อพัฒนาทักษะให้ได้ มาตรฐาน 4. เพื่อส่งเสริมการต่อยอด เป็นอาชีพหรือสร้างรายได้ เสริม	ประชาชน ทั่วไป	6	บ้านปากคลอง ม.11 ต.รังนก	19 มิ.ย.69	4,800.-

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

แผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ผลผลิตผู้รับบริการการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบรายจ่ายอื่น โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รหัสงบประมาณ
20334330005005000001 แหล่งของเงิน 6911500

7.1 ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน 1 คน x 5 ชั่วโมง x 200 บาท = 1,000 บาท

7.2 ค่าวัสดุฝึกอบรม = 3,800 บาท

รวมทั้งสิ้น .....4,800.....บาท (สี่พันแปดร้อยบาทถ้วน)

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ 1 (ต.ค.-ธ.ค. พ.ศ. 68)	ไตรมาสที่ 2 (ม.ค.-มี.ค. พ.ศ. 69)	ไตรมาสที่ 3 (เม.ย.-มิ.ย. พ.ศ. 69)	ไตรมาสที่ 4 (ก.ค.-ก.ย. พ.ศ. 69)
หลักสูตรการทำผ้ามัดย้อม	-	-	4,800.-	-

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ 1.นายฉัตรชัย บัณฑิตย์
10. เครือข่าย 1.ปราชญ์ชาวบ้าน
2.ผู้นำชุมชน
11. โครงการที่เกี่ยวข้อง 1.โครงการการพัฒนาทักษะชีวิต
2.โครงการการพัฒนาพัฒนาชุมชน
3.โครงการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
12. ผลลัพธ์ (Out come) ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในการการทำผ้ามัดย้อม การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง
13. ดัชนีตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ
- 13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)
- มีผู้เข้าอบรมเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 6 คน
- 13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)
- ผู้ผ่านการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 สามารถทำการทำผ้ามัดย้อมโดยไม่ต้องมีผู้สอนกำกับได้
14. การติดตามและประเมินผลโครงการ
- 1.แบบประเมินความพึงพอใจ
- 2.สรุปผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรม

กำหนดการ

หลักสูตรการทำผ้ามัดย้อม

วันที่ 19 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2569

ณ ศาลาเอนกประสงค์ ม.11 ตำบลรังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

เวลา	กิจกรรม/เนื้อหา	ผู้รับผิดชอบ/วิทยากร
08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียน	นายฉัตรชัย บัณฑิตย์
09.00 - 09.20 น.	บรรยายให้ความรู้ เรื่อง - ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม - ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ - ทิศทางการประกอบอาชีพ	โดยวิทยากร นางวารากรณ์ สมบัติวงษ์
09.20 - 12.00 น.	บรรยายให้ความรู้ สาธิต และฝึกปฏิบัติ เรื่อง - ประวัติการทำผ้ามัดย้อม - อุปกรณ์การทำผ้ามัดย้อม - วิธีการทำผ้ามัดย้อม	โดยวิทยากร นางวารากรณ์ สมบัติวงษ์
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	โดยวิทยากร นางวารากรณ์ สมบัติวงษ์
13.00 - 15.20 น.	บรรยายให้ความรู้ สาธิต และฝึกปฏิบัติ เรื่อง - วิธีการทำผ้ามัดย้อม (ต่อ) - การบรรจุภัณฑ์	โดยวิทยากร นางวารากรณ์ สมบัติวงษ์
15.20 - 15.40 น.	บรรยายให้ความรู้ เรื่อง - การบริหาร จัดการในการ ประกอบอาชีพ	โดยวิทยากร นางวารากรณ์ สมบัติวงษ์
14.40 - 16.00 น.	บรรยายให้ความรู้ เรื่อง - โครงการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม	โดยวิทยากร นางวารากรณ์ สมบัติวงษ์

หมายเหตุ : 1. กำหนดการนี้อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม